

สถานภาพวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์

นางสาววนิดา วิชาลรักษ์กิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-142-2

013564

16607557

A STATUS OF THAI SCIENTIFIC JOURNALS

Miss Wanida Wisanrukkit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-142-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สถานภาพวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์

โดย

นางสาววนิดา วิชาลรัักษกิจ

ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนูญ วีรบุรุษ)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ)

.....
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สถานภาพวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์
ชื่อนิสิต	นางสาว วนิดา วิศาลรักษกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ ชนิดของบทความ และรูปแบบของบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสาร โดยศึกษากับวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 93 ชื่อเรื่อง ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ได้จากการศึกษาเกณฑ์คณะกรรมการกลุ่มบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์กำหนดและเกณฑ์มาตรฐานอื่น ๆ ประกอบกัน โดยเกณฑ์นี้มีอยู่ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นเกณฑ์ในด้านรูปแบบของวารสารทางวิทยาศาสตร์ ส่วนที่ 2 เป็นเกณฑ์เกี่ยวกับชนิดของบทความทางวิทยาศาสตร์ และส่วนที่ 3 เป็นเกณฑ์ในด้านรูปแบบของบทความวิจัย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ในด้านสถานภาพของวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ วารสารส่วนใหญ่ยังจัดทำได้ดีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด คือมีร้อยละ 51.61 ของวารสารที่นำมาศึกษา ส่วนวารสารร้อยละ 48.39 ของวารสารที่นำมาศึกษา จัดทำได้ดีตามเกณฑ์มาตรฐานคะแนนโดยเฉลี่ยของวารสารทั้งหมดที่นำมาศึกษาได้ 14.87 จากคะแนนเต็ม 24 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์

2. ในด้านชนิดของบทความทางวิทยาศาสตร์ วารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่จัดพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ชนิดของบทความที่จัดพิมพ์กันน้อยมาก คือสารติดต่อเบื้องต้น บทวิจารณ์หนังสือ และการแนะนำบทความวารสารที่น่าสนใจ ที่มีปรากฏในวารสารเพียง 2 ชื่อเรื่อง นอกจากชนิดของบทความตามเกณฑ์มาตรฐานแล้ว วารสารอีก 80 ชื่อเรื่อง ยังเสนอบทความลักษณะอื่น ๆ อีก 12 ประเภท ซึ่งประเภทที่พบมากที่สุดคือ บทความแปล และอันดับรองลงมา คือ เอกสารเสนอในการสัมมนา ประชุมบรรยาย และอภิปราย

3. ในด้านรูปแบบของบทความวิจัยในวารสารทางด้านวิทยาศาสตร์ มีวารสารเพียง 71 ชื่อเรื่อง ที่มีการจัดพิมพ์บทความวิจัย ซึ่งร้อยละ 74.29 จัดพิมพ์บทความวิจัยได้รูปแบบตามเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนอีกร้อยละ 25.71 ของวารสารที่จัดพิมพ์บทความวิจัย จัดพิมพ์รูปแบบได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คะแนนโดยเฉลี่ยของรูปแบบบทความวิจัยในวารสารทั้ง 71 ชื่อเรื่อง ได้ 14.51 จากคะแนนเต็ม 21 ซึ่งถือได้ว่า จัดทำตามเกณฑ์มาตรฐานได้ดีพอสมควร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. บรรณาธิการหรือผู้จัดทำวารสาร ควรเพิ่มปริมาณการจัดทำวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์พื้นฐาน เฉพาะวิชาให้มากขึ้น เพราะวิทยาศาสตร์พื้นฐานเป็นสาขาวิชาที่มีความสำคัญมาก และติดต่อศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งประเทศไทย เพื่อให้กำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร สำหรับควบคุมวารสารได้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีระบบการตรวจบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิมากขึ้น เพื่อเป็นการช่วยบรรณาธิการพิจารณาบทความก่อนลงพิมพ์ในวารสาร อันจะทำให้บทความในวารสารมีคุณภาพและความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และควรจัดทำครรชนีท้ายเล่มเพื่อให้ผู้อ่านวารสารค้นหาเรื่องราวต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น

2. บรรณาธิการของห้องสมุดต่าง ๆ ที่บริการข้อสนเทศทางด้านวิทยาศาสตร์ ควรพิจารณาจัดทำวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ในสาขาวิชาที่ห้องสมุดให้บริการ ซึ่งจัดทำได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ใช้วารสารที่จัดทำได้ดี

3. ผู้อ่านวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ควรสนับสนุนให้วารสารที่ตนอ่าน ได้ปรับปรุงคุณภาพของวารสาร โดยการส่งคำแนะนำเกี่ยวกับเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ให้บรรณาธิการหรือผู้จัดทำ ถ้าผู้อ่านวารสารเป็นผู้เขียนบทความลงพิมพ์ในวารสาร ควรเขียนรูปแบบให้ตามเกณฑ์มากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้วารสารค่อย ๆ พัฒนาขึ้น

4. คณะอนุกรรมการกลุ่มบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์ ควรมีนโยบายในการจัดทำวารสารสาระสังเขป หรือวารสารประเภทครรชนี หรือวารสารครรชนีการอ้างอิง ทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นเครื่องมือให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และทำให้วารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์มีการใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

Thesis Title A Status of Thai Scientific Journals

Name Miss Wanida Wisanruckit

Thesis Advisor Associate Professor Amporn Tikhara

Department Library Science

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of this investigation was to study the status of Thai scientific journals, types of the published articles and research papers. The population comprised 93 titles of Thai scientific journals obtained through an application of the standard criteria devised by the Subcommittee of Editorial Group of Scientific Journal incorporating with some other related standard criteria. These criteria were composed of three sections. The first section concerned criteria on types of the scientific journals. The second section was criteria on types of scientific articles. The third one was the criteria on research papers.

The study revealed that:

1. In general, most of the Thai scientific journals (51.61 per cent) were under standard. Only 48.39 per cent of the studied journals met the standard. An overall average score of the journals was only 14.87, a moderate level, out of the total score, 24.
2. However, types of the articles appeared in these journals met the devised standard with an exception for the articles on preliminary communications, book reviews, and guides to interesting

articles published in other scientific journals which appeared in only two journals. In addition, there were 80 journals published 12 different kinds of articles. The translation articles were most popular. The second popular articles were papers presented to the seminar and the meeting, lectures, and discussion papers.

3. There were only 71 journals which published research papers and 74.29 per cent of them published standard papers. Another 25.71 per cent published papers of under standard. The average score of the research papers of all 71 journals was 14.51 out of the total score, 21. This suggested that most journals met the standard of this category.

The investigator recommended that:

1. Editors and publishers of the Thai scientific journals should be encouraged to produce more journals in general basic science as well as in the specific area of science due to its essence. It was essential that all publishers should contact the International Serial Data Center of Thailand to acquire the International Standard Serial Number of each journal for better bibliographic control. Referee system should be also encouraged in an assistance of the editor prior to the publishing of the paper. This practice should guarantee the quality and reliability of the journal. Index to each journal should be attached for convenience of readers in finding articles.

2. All libraries concentrating in science information should consider subscribing to every title of the standard Thai scientific journals which are priority of the library in order to make standard journals available to the users.

3. Readers of the Thai scientific journal should encourage publishers of the journals they read to improve the journals quality by sending suggestions on criteria to the editors or publishers. If the readers is the contributor of the journal, he should prepare his manuscript by following the criteria closely. This is hoped to help improve the journal quality.

4. It was important that the Subcommittee of Editorial Group of Scientific Journal held policy in producing abstract journals, indexing journals, or citation indexing journals of scientific fields in order to improve better and broadly access to information of these fields.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้ากราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ ที่ได้กรุณาเสนอแนะ หัวข้อและให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และติดตามดูแลด้วยความเอาใจใส่อย่างดี นอกจากนี้กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล ที่กรุณาตรวจแก้ไขและรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. สุนทร แก้วลาย ที่กรุณาแนะนำการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และ คุณสมพงษ์-วรรณ สวัสดิภักดิ์ ที่ให้คำแนะนำพิมพ์วิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ที่รักทุกคน ที่ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณ คุณอุสา คุ้มบุญงค์ ที่ช่วยดำเนินการให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเป็นรูปเล่มออกมาได้อย่างดี

วนิดา วิชาลรัษฎกิจ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	10
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	10
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	10
2. วารสารวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์.....	12
ความสำคัญของวารสารวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์.....	12
หน่วยงานที่จัดพิมพ์วารสารวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์.....	13
ระบบการตรวจบทความ.....	16
ประวัติวารสารวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์.....	19
ประวัติวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์.....	22
คณะอนุกรรมการกลุ่มบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์.....	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์.....	39
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	117
ภาคผนวก.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	166

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ปีที่จัดทำวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์.....39
2	กำหนดออกของวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์.....40
3	สถานที่พิมพ์วารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์.....41
4	หน่วยงาน/เจ้าของที่จัดทำวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์.....41
5	รายชื่อหน่วยงาน/เจ้าของที่จัดพิมพ์วารสารวิชาการภาษาไทยทางด้าน วิทยาศาสตร์.....42
6	สาขาวิชาของวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์.....49
7	คะแนนส่วนประกอบของรูปแบบวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้าน วิทยาศาสตร์แต่ละเล่มตามเกณฑ์มาตรฐาน.....51
8	รายชื่อวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ เรียงตามลำดับ คะแนนรวม.....59
9	คะแนนเฉลี่ยของรูปแบบวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่ละลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน.....63
10	จำนวนบทความวารสารจำแนกตามชนิดของบทความ.....66
11	จำนวนบทความที่มีลักษณะอื่น ๆ จากตารางที่ 10 จำแนกออกตาม ชนิดของบทความ.....82
12	คะแนนส่วนประกอบของรูปแบบของบทความวิจัยในวารสารวิชาการภาษาไทย ทางด้านวิทยาศาสตร์.....90
13	รายชื่อวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ที่จัดพิมพ์บทความวิจัย เรียงตามลำดับคะแนนรวม.....98
14	คะแนนเฉลี่ยของรูปแบบบทความวิจัยในวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้าน วิทยาศาสตร์แต่ละลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน.....101
15	รายชื่อวารสารวิชาการภาษาไทยทางด้านวิทยาศาสตร์ เรียงตามลำดับ คะแนนรวมของรูปแบบวารสารและรูปแบบของบทความวิจัย.....103